

Wrocław, 19.11.2021

*Prof. dr hab. Maciej Bałaj*

*Zakład Propedeutyki Pediatrii i Chorób Rzadkich*

*Katedra Pediatrii, Wydział Nauk o Zdrowiu*

*UM we Wrocławiu*

### **Ocena rozprawy doktorskiej**

**Lek med. Artura Szymczaka „ Ocena leczenia dzieci z wrodzonym zarośnięciem przełyku „**

Wrodzone zarośnięcie przełyku to wada wrodzona , oprócz wrodzonej przepukliny przeponowej , stanowiąca największe wyzwanie dla chirurgów dziecięcych w XX wieku.

Przez wiele dekad jej wyniki leczenia pozostawały niezadawalające. Prawdziwym jest stwierdzenie , że wyniki leczenia wrodzonego zarośnięcia przełyku w najbardziej obiektywny sposób odzwierciedlają poziom chirurgii dziecięcej w danym kraju. Należy jednak wyraźnie podkreślić, że na wyniki leczenia tej wady wpływa nie tylko chirurg dziecięcy, ale w równym stopniu anestezjolog i specjalista intensywnej terapii noworodka oraz personel pielęgniarstwa

zaangażowany w opiece nad noworodkiem dotkniętym wadą wrodzoną. Wrodzone zarośnięcie przełyku to jednoznaczne wskazanie do przekazania noworodka do ośrodka referencyjnego chirurgii dziecięcej. Takim ośrodkiem jest z pewnością oddział chirurgii dziecięcej w Rzeszowie. Dlatego badania retrospektywne mające na celu ocenę wyników leczenia tej wady muszą być uznane za bardzo ważne . Uważam , że lek. med. Artur Szymczak podjął się bardzo ważnego z punktu widzenia naukowego jak i klinicznego zadania oceny wyników leczenia noworodków obarczonych zarośnięciem przełyku urodzonych w południowo-wschodniej części Polski. Polskie piśmiennictwo medyczne jest ubogie w opracowania kliniczne wyników leczenia wrodzonego zarośnięcia przełyku pomimo znaczenia klinicznego tej wady. Dlatego wybór tematu rozprawy doktorskiej „ **Ocena**

**leczenia dzieci z wrodzonym zarośnięciem przełyku „**

uważam za bardzo ważny i trafny.

Tytuł pracy jest przejrzysty, ale myślę że powinien zawierać słowo „ ocena wyników „ a nie „ocena leczenia”

Część wstępna pracy stanowi znakomite kompendium wiedzy o wrodzonym zarośnięciu przełyku obejmujące jego najważniejsze aspekty etiologiczne, patofizjologiczne i kliniczne. Doktorant wykazał się w tej części rozprawy szeroką znajomością zagadnienia opartą na analizie piśmiennictwa. Dowodzi to jego dojrzałości warsztatu naukowego i umiejętności syntetycznej analizy danych z literatury medycznej.

Założenia i cele pracy to bardzo ważny element każdej rozprawy doktorskiej. Doktorant bardzo klarownie je sprecyzował . Krytyczna analiza wyników leczenia wrodzonego zarośnięcia przełyku w ośrodku referencyjnym chirurgii dziecięcej to klucz do postępu i weryfikacji postępowania klinicznego. Należy z uznaniem ocenić autorski algorytm badania klinicznego, który jest nie tylko oryginalnym projektem autora , ale i obiektywnym narzędziem badawczym.

Materiał kliniczny obejmujący 60 noworodków z zarośnięciem przełyku operowanych w latach 1995-2014 w Rzeszowie został bardzo szczegółowo opracowany przez Doktoranta. Takie opracowanie wymagało z pewnością bardzo dokładnej i żmudnej analizy dokumentacji klinicznej. Z tego trudnego zadania Doktorant wywiązał się znakomicie. Należy z uznaniem podkreślić jak wiele danych udało się Doktorantowi uzyskać z analizowanej dokumentacji. To jest zawsze największy problem i „słaby punkt „retrospektywnych badań. Doktorant wybrnął z niego z pełnym sukcesem. Grupa badawcza została bardzo dokładnie i szczegółowo omówiona zgodnie z wcześniej postawionymi celami. Pomimo bardzo wielu danych, wyniki przeprowadzonych badań zostały przedstawione w bardzo przejrzysty i „ przyjazny czytelnikowi” sposób , zarówno w formie opisowej jak i graficznej. Jeszcze raz pragnę podkreślić zwięzłość rozprawy. Dowodzi to właściwego warsztatu naukowego Doktoranta i jego olbrzymiej pracowitości, rzetelności i zaangażowania w realizowany projekt badawczy. Do badań odległych wyników leczenia wady przełyku zgłosiło się 33 dzieci. To ważny aspekt badań podjętych przez Doktoranta, choć zastanawiający jest fakt, iż pomimo tak ciężkiej wady wrodzonej , tylko połowa pacjentów przyjęła zaproszenie do oceny odległych wyników leczenia.

Omawiając przedstawiony przez Doktoranta materiał kliniczny pragnę zwrócić uwagę na bardzo wysoki odsetek posocznicy jako powikłania wczesnego sięgający blisko 40%. Ten aspekt wymaga bardzo dokładnego przeanalizowania celem uzyskania poprawy wyników leczenia w ośrodku reprezentowanym przez Autora. Według danych z rozprawy wadę przełyku rozpoznano w pierwszych dniach życia ( 1-6 doba) u wszystkich analizowanych pacjentów. Jeden z pacjentów był operowany z powodu przetoki typu H. To bardzo rzadka wada i trudna do rozpoznania. Brak jest danych w rozprawie dotyczących postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w tym szczególnym przypadku. Mam także zastrzeżenia do zaliczenia zwężenia do powikłań wczesnych w sekcji „materiał i metody” oraz omawiania tego powikłania w sekcji wyniki jako powikłanie późne.

W dyskusji, stanowiącej niezwykle ważną część każdej rozprawy doktorskiej, **lek.med. Artur Szymczak** bardzo umiejętnie i zwięźle ocenił uzyskane przez siebie wyniki i zestawił z wynikami innych autorów. Z uznaniem oceniam jak umiejętnie Doktorant prowadzi dyskusję w „obszarach spornych” i uzasadnia elementy strategii postępowania u dzieci z zarośnięciem przełyku w reprezentowanym przez niego ośrodku. Autor bardzo trafnie identyfikuje czynniki ryzyka niepowodzenia leczenia wady przełyku i krytycznie określa najważniejsze elementy postępowania terapeutycznego wpływające na końcowy wynik leczenia .

Rozprawa kończy się 5 wnioskami, które wynikają bezpośrednio z podjętych przez Doktoranta badań retrospektywnych . Odzwierciedlają one uzyskane przez Doktoranta wyniki analizy grupy badawczej 60 noworodków i stanowią obiektywne podsumowanie procesu badawczego.

Uważam, że rozprawa doktorska **lek.med. Artura Szymczaka** jest cennym opracowaniem klinicznym i naukowym ważnego zagadnienia jakim jest zarośnięcie przełyku. Dostarcza ona rzetelnych i obiektywnych danych dla chirurgów dziecięcych , anestezjologów oraz specjalistów intensywnej terapii noworodka w naszym kraju. W każdej dziedzinie klinicznej, a zwłaszcza chirurgii noworodka , ważne jest by uczyć się na sukcesach i błędach. Tylko dzielenie się własnym doświadczeniem może być sposobem na postęp i poprawę wyników leczenia.

Z pełną odpowiedzialnością zwracam się do Wysokiej Rady Naukowej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego o dopuszczenie lek.med. Artura Szymczaka do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Dysertacja doktorska „**Ocena leczenia dzieci z wrodzonym zarośnięciem przełyku** „ spełnia kryteria i warunki stawiane rozprawom doktorskim przewidziane ustawą.

Maciej Bągiel